

periode, waarin de meeste jongen in de kolonies vrijwel vliegvlug waren en in staat om grote prooiën te eten. Het zou interessant zijn om te weten of kleine zoogdieren alleen op het menu van de Kokmeeuw voorkomen op het moment dat de voedselbehoefte van de bijna vliegvlugge kuikens groot is.

Summary *Are small mammals more frequently eaten by Black-headed Gulls *Larus ridibundus* than hitherto assumed?*

During the breeding season of 1998, small mammals were found on four occasions in the menu of the Black-headed Gull. A dead, but intact Mole and Common/French Shrew were found in two empty nests of the Black-headed Gull. A three weeks old gull chick regurgitated a Wood Mouse, and finally, it was observed how a Black-headed Gull tried to feed a mouse to its youngest offspring. The chick was unable to eat the mouse since it was too big. These observations and an earlier one in 1997 suggest that small mammals may occur more often in the diet of coastal Black-headed Gulls than hitherto assumed.

Literatuur

- BRENNINKMEIJER A. 1998. Kokmeeuw *Larus ridibundus* vangt Bosmuis *Apodemus sylvaticus*. *Limosa* 71: 166-167.
- FASOLA M., BOGLIANI G., SAINO N. & CANOVA L. 1989. Foraging, feeding and time-activity niches of eight species of breeding seabirds in the coastal wetlands of the Adriatic Sea. *Boll. Zool.* 56: 61-72.
- GLUTZ VON BLOTZHEIM U. N. & BAUER K. M. 1982. *Handbuch der Vögel Mitteleuropas*. Teil 8.1. Akademische Verlagsgesellschaft, Wiesbaden.
- GORKE M. 1990. Die Lachmöwe *Larus ridibundus* in Wattenmeer und Binnenland. *Seevögel* 11: 1-48.

Corine Eising, Vakgroep Gedragsbiologie, Rijksuniversiteit Groningen, Postbus 14, 9750 AA Haren

Nijlgans *Alopochen aegyptiacus* verdrinkt jonge Bergeenden *Tadorna tadorna*

De Nijlgans heeft de naam zich nogal agressief te gedragen, zowel tegenover soortgenoten als tegenover andere soorten (o.a. van den Bergh 1983; Teixeira 1979). Eerder is wel gedacht dat de in Nederland toenemende populatie Nijlganzen een negatieve invloed zou hebben op andere watervogels, maar tot op heden is daar niets van gebleken (Lensink 1996). Documentatie over agressief gedrag, met feitelijke waarnemingen, is bijzonder schaars. Een waarneming van een Nijlgans die meerdere bergeendkuikens verdronk, is daarom de moeite van het vermelden waard.

Het voorval vond plaats in juni 1995 vóór de oever van de Workumerwaard langs de Friese IJsselmeerkust. De waarneming werd gedaan door natuurfotograaf Benny Klazenga. Ter hoogte van de waarnemer bevonden zich twee volwassen Bergeenden met c. acht kleine pullen. Ook waren twee Nijlganzen aanwezig, vermoedelijk een paartje. Rond 13u00 vloog één van de Nijlganzen richting Bergeenden, greep een kuiken in de snavel en vloog er mee weg. Na ruim honderd meter landde de vogel in het water en hield het onfortuinlijke kuiken onder water tot het verdronk. Vervolgens keerde de Nijlgans terug en greep een tweede jong, waarna het tafereel zich herhaalde. Zeker

Nijlgans met kuiken van Bergeend. Workumerwaard, juni 1995 (Benny Klazenga). *Egyptian Goose* *Alopochen aegyptiacus* with chick of *Shelduck* *Tadorna tadorna*.

vier van de aanwezige bergeendkuikens werden op deze wijze verdronken. De volwassen Bergeenden schreeuwden heftig, maar van een echte verdediging was geen sprake. Ze werden door de Nijlgans, met een kuiken nog in de snavel, verjaagd. Na afloop van het gebeuren verdween de Nijlgans.

Waarnemingen van agressief gedrag van Nijlganzen tegenover andere vogels worden in de literatuur nauwelijks beschreven. Wel is het agressieve territoriumgedrag van Nijlganzen een bekend verschijnsel (o.a. Cramp & Simmons 1977). In de literatuur vond ik één geval van gedrag zoals hierboven beschreven. Eikhoudt (1973) maakt melding van een paartje tamme Nijlganzen dat, evenals in het onderhavige geval, verschillende vogels greep en verdrook. Deze Nijlganzen werden gehouden op een boerderij onder Leeuwarden. Ze werden in november 1970 aan een bestaande collectie watervogels (verschillende soorten eenden en ganzen) toegevoegd en begonnen zich in januari 1971 plotseling agressief te gedragen tegenover andere vogels. Er werden twee Magelhaenganzen, acht Wilde Eenden, een Ekster, een Waterhoen, en bovendien nog enkele Huismussen, Spreeuwen en Merels verdronken. De Nijlganzen duldden geen andere vogels in hun omgeving.

Onder siervogelhouders is bekend dat Nijlganzen vanwege hun agressieve gedrag niet bij andere vogels kunnen worden gehouden. Dit uit zich met name in de periode van de paarvorming en in het begin van de broedtijd. In het wild zijn waarnemingen van agressieve Nijlganzen zeldzaam. Meestal gaat het om het verjagen van soortgeno-

ten of andere vogels in de nabijheid; lijfelijk geweld, zoals bij de beschreven waarneming, lijkt vooralsnog tot de incidenten te behoren.

Summary *Egyptian Goose* *Alopochen aegyptiacus* *drowns chicks of Shelduck* *Tadorna tadorna*

In July 1995 at Lake Yssel, off the Frisian coast, an Egyptian goose was observed drowning four chicks of a nearby pair of Shelduck. Despite heavy calls of the Shelducks the chicks were grasped and successively drowned. Though aggressive behaviour of Egyptian geese is well known, violent behaviour as in this case is hardly ever heard of. In Dutch literature one similar case was found, describing a pair of Egyptian geese in captivity, which drowned several birds among which were eight adult Mallards and two Upland Geese.

Literatuur

- VAN DEN BERGH L. M. J. 1983. De Nijlgans, een avifaunistische aanwinst of een probleemvogel? *Argus* 18(20): 7-10.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1977. *The Birds of the Western Palearctic*. Vol. 1. Oxford University Press, Oxford.
- EIKHOUDT H. 1973. Nijlganzen *Alopochen aegyptiacus* (L.) boven Friesland. *Vanellus* 26: 202-205.
- LENSINK R. 1996. De opkomst van exoten in de Nederlandse avifauna; verleden, heden en toekomst. *Limosa* 69: 103-130.
- TEIXEIRA R. M. 1979. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Natuurmonumenten, 's-Graveland.

Eddy Wymenga, Veenhout 11, 9269 VL Veenwouden